

לוחמים יהודים במל

תצלומים: ארכיון צה"ל, אוסף הלוחם היהודי.

היהודים במחנה אחד נגד אויב משותף. בכך נחסך מהם הסבל הרב שהיה כרוך במלחמת איש נגד אחיו משני צידי המתרס.
לוחמים יהודים הגיעו במהלך המלחמה לדרגות גבוהות ביותר (גנרלים ואדמירלים), פיקדו על מערכות ואף על זירות לחימה, וזכו באותות הצטיינות, מהגבוהים

כשני שלישים מקרב הלוחמים היהודים שירתו בצבאותיהן של שתי המעצמות הגדולות, ארה"ב וברי"מ, והם הוצבו בזרועות האוויר, הים והיבשה, ביחידות מטה וביחידות לוחמות, בחילות ובמתקנים הפרוסים בכל זירות המלחמה.
בשונה ממלחמת העולם הראשונה לחמו במלחמה השנייה כל הלוחמים

מלחמת העולם השנייה – אחת התקופות העקובות מדם בהיסטוריה – הקרתה ליהודים רבים הזדמנות להילחם לצד בעלות הברית נגד האויב הנאצי.
כמיליון וחצי חיילים יהודים לחמו בצבאות בעלות הברית, ביניהם כ- 30,000 מצבא היישוב, אשר שירתו ביחידות הצבא הבריטי ובבריגדה היהודית, שהוקמה ופעלה כפורמציה נפרדת.

ארה"ב
בנימין מורל

נולד ב-1892, וב-1917 התגייס לאגף ההנדסה שבצי האמריקני.
ב-1935 - הועלה לדרגת קומנדר.
ב-1937 - מונה לקצין בינוי בפרל הארבור.
לאחר התקפת היפנים שם הוטל עליו לארגן גדודי בינוי שהתפרסמו מאוד בשנים 1941 - 1945.
הוא הקים בסיסים קדמיים, שדות תעופה ומחנות צבא. כאות הוקרה למעשיו, הוענקה לו ב-1944 דרגת סגן אדמירל אשר אושרה אישית על ידי הנשיא רוזוולט.
לציון מיוחד זכה מבצע הקמת שתי מספנות גדולות בפרל הארבור, שבמהלכו פיקד מורל על תיקון האוניות שניזוקו בהתקפת היפנים בדצמבר 1941. בזכות פעולות אלה ראתה בו ארה"ב את אחד מבניו הניצחון האמריקני באוקיינוס השקט.
במשך שנות המלחמה זכה אדמירל מורל בעיטורים הגבוהים ביותר של ארה"ב, בריטניה ובעלות הברית האחרות, וביניהם:

בריטניה
בריגדיר פרידריך קיש

נולד ב-1888 בהודו. מ-1909 שירת כקצין בחיל ההנדסה הבריטי. במלחמת העולם הראשונה שירת בצבא ההודי ובמהלך שירותו נפצע פעמיים. לאחר הפציעה השנייה הפסיק את שירותו הקרבי, והוצב למנהלת המודיעין הצבאי במשרד המלחמה. כאן הוא מילא תפקידים שונים, וב-1918, בהיותו בן 30 הועלה לדרגת לוטננט קולונל ונתמנה לראש ענף מודיעין צבאי - רוסיה.
בשנים 1919 - 1921 היה חבר הממשלת הבריטית לוועידת השלום בפריס.
ב-1923 חלה תפנית בחייו. לאחר חליפת מכתבים עם חיים ויצמן הוא עזב את הצבא והצטרף להנהלת ההסתדרות הציונית. תפקידו הרשמי היה מנהל המחלקה המדינית של ההנהלה הציונית בירושלים. כעבור מספר חודשים נבחר ליו"ר הנהלת הסוכנות היהודית.
בפרוץ מלחמה השנייה חזר קיש לשירות פעיל בצבא הבריטי, ונשלח למצרים כקצין הנדסה ראשי של אזור אלכסנדריה, בדרגת בריגדיר. בקרבות המדבר המערבי היה קיש קצין ההנדסה הראשי של הארמיה ה-8 ונשא באחריות לא מעטה להצלחת המבצעים בחזית צפון אפריקה.
בריגדיר קיש נהרג ב-1943, בעלותו על מוקש בשדה מוקשים גרמני בתוניסיה ונקבר שם.
על בריגדיר קיש ראה גם: בריגדיר קיש, חייל ציוני, ת"א, מערכות, 1978.

פולין

עם פרוץ המלחמה גויסו בפולין למעלה מ-140,000 יהודים: יותר מ-4,000 איש שירתו בצבא גנרל אנדרס ומעל 5,000 איש שירתו בצבא הפולני ברוסיה.

קנדה

בצבא הקנדי שירתו במהלך מלחמה השנייה 16,000 יהודים. 420 מהם נהרגו ו-334 נפצעו.

ארה"ב

במהלך מלחמה השנייה שירתו בצבא האמריקני על זרועותיו השונות יותר מ-500,000 יהודים, כלומר כ-11% מכלל האוכלוסייה היהודית בארה"ב באותה עת.
בקרב לוחמים אלה היו שישה בעלי דרגת מייורגנרל; 13 בריגדירגנרל; אדמירל אחד; שניים בדרגת תת-אדמירל; וקומודור אחד.
כ-50,000 יהודים נפגעו - נהרגו או נפצעו - במהלך שירותם בצבא ארה"ב.
36,352 יהודים זכו בעיטורים שונים, ביניהם שני עיטורי כבוד - מדליית הקונגרס. מאלה ראוי לציין את לוטננט דיימונד לוסמן, אשר הרג במו ידיו 17 חיילים גרמנים ולקח בשבי 23.

אוסטרליה

בצבא אוסטרליה שירתו 3,000 יהודים, 140 מהם נהרגו.

The Legion of Merit (U.S.)
World War Medal With Star
D.S.M. - Distinguished Service Medal With Star

חמת העולם השנייה

בארה"ב נטלו קצינים בכירים יהודים חלק חשוב בפיתוח הצי, ובעיקר בפיתוח נשק גרעיני לצרכי הצי. חלק מהלוחמים והקצינים היהודים עלו לארץ בפרוץ מלחמת העצמאות, לקחו חלק בהקמת צה"ל ומילאו בו תפקידים ביחידות המטה, בזרועות ובחילות. עם אלה ראויים להיזכר הקולונל דוד מרכוס, לוטננט קולונל מונטי גרין וקולונל פרד האריס שהגיע ארצה מאוחר יותר.

בברה"מ לקחו אנשי מדע יהודים חלק בפיתוח השיון, הארטילריה והאוויריה. לתשומת לב מיוחדת ראויים פיתוח הטנק האמפיבי; פיתוח הטנק T-34; פיתוחים בתחומי הארטילריה; תכנון דגמים חדשים של מטוסים ופיתוחם ובכלל זה פיתוח מטוס הקרב L-5 שעלה בתכונותיו על מטוסי הקרב הגרמניים.

שהוענקו ללוחמים. בצד תרומתם של היהודים למאמץ המלחמתי ביחידות הקרביות וביחידות המטה, ראוי לציין במיוחד את תרומתם החשובה בשדה המחקר והפיתוח, בתחום הצבאי והרפואי כאחת. ניכר במיוחד חותמם של יהודים ששירתו בצבאות ארה"ב וברה"מ.

בריטניה

62,000 יהודים לחמו בצבא בריטניה במלחמה השנייה. שניים מהם קפטן דוד הירש ולוטננט ימיה ט' גולד, זכו בצלב ויקטוריה. רבים הגיעו לדרגות גבוהות, ביניהם: מייג'ור ג'נרל ובריגדיר. לציון מיוחד ראוי א' בריסקו (יליד אירלנד) שהיה היהודי הראשון שהגיע לתפקיד בכיר, קומודור-אוויר בחיל האוויר המלכותי הבריטי (Royal Air Force-RAF). 1,400 חיילים יהודים בריטים נהרגו במלחמה, 990 זכו בעיטורים שונים.

דרום אפריקה

10,000 יהודים שירתו בצבא הדרום אפריקני במלחמה השנייה, והיוו כ-10% מהאוכלוסייה היהודית שם באותה עת. 357 לוחמים יהודים נהרגו במלחמה, 327 נפצעו. 143 זכו בעיטורים.

ברה"מ

500,000 חיילים יהודים שירתו בצבא האדום במהלך מלחמה השנייה כ-10% מן האוכלוסייה היהודית. הם לקחו חלק במערכות הכבדות על מוסקבה, סטלינגרד וברלין. 200,000 נפלו בקרבות; 60,000 זכו בעיטורים שונים ול-140 חיילים יהודים הוענק התואר גיבור ברה"מ. יותר מ-70 קצינים יהודים הגיעו בזמן מלחמה השנייה לדרגת גנרל; רובם בדרגת מייג'ור-גנרל; מיעוטם בדרגת לוטננט גנרל ואחדים בדרגת גנרל. 10 מהגנרלים היהודים נושאים בתואר "גיבור ברה"מ".

ארה"ב

תת אדמירל לואי שטראוס

ברה"מ

יעקב קרייזר

נולד ב-1896. ב-1921, התגייס לצי האמריקני וב-1926 השתחרר ממנו בדרגת לוטננט קומנדר. ב-1941 – חזר לשירות צבאי. ב-1942 – הועלה לדרגת קומנדר ונתמנה לראש אגף האספקה של הצי. נשא באחריות לפיתוח אמל"ח בימייה. בשנים 1943 – 1945 שימש כסגן ראש הימייה, וכסגן ראש המבצעים שלה. ביולי 1945 עלה לדרגת קומנדר ובסוף 1945 – לתת-אדמירל. הוא זכה באותות ההצטיינות הגבוהים ביותר של הצבא והימייה, וביניהם: אות הלגיון הצרפתי. Order of The Legion

נולד ב-1905. ב-1921 התגייס לצבא האדום, וב-1925 שירת בחיל-הרגלים בתפקידי פיקוד שונים. כשברה"מ הצטרפה למלחמה, ביולי 1941, פיקד על דיוויזיית הרובאים המוסקבאית הממונעת מס' 1, אשר הדפה את הגרמנים בעיר בוריסוב - מחוז מינסק. במערכה זו עיכב קרייזר את הטנקים של ארמיית הטנקים הרביעית בפיקודו של הפילד מרשל פון-קלוגא, במשך שתי יממות. על ניהול המערכה ועל מעשה הגבורה הוענק לו התואר "גיבור ברה"מ". במערכה על מוסקבה (בסוף 1941), פיקד קרייזר על הארמייה ה-3. ב-12 בדצמבר 1941 נחל ניצחון חשוב על הגרמנים ליד ילץ. במערכת סטלינגרד פיקד על ארמיית הגווארדיה ה-2. הוא השתתף בשחרור דונבאס וקרים. לאחר הקרבות בקרים מונה למפקד הארמייה ה-51, השתתף בשחרור ביילורוסיה וליטא, והארמייה שלו הגיעה עד גרמניה.